

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
 на пів року 10 кор.
 на чверть року 5 кор.
 на місяць 1/70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня «Рім неділь і руских свят» 5 1/2 год. по полудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. «А. Домбровського (Хоруцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемала.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламаци неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авчійні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Дневникарське розбишацтво.

(X) Коли зовсім простий розбишака чоловіка ограбить, обкраде, тяжко поб'є, або уб'є, то поповняє тяжкий злочин. Оскільки-ж тяжший се злочин, коли дневникар, що має претенсію до інтелігенції і хоче робити «публичну опінію», що має вести суспільність, вказувати їй дорогу в прилюднім життю і діланю, накидає ся без найменшої основи на чоловіка і обдирає его з чести і слави. Такого злочину з повною свідомістю допустили ся Gazeta Narodowa і Slowo polskie на особі посла Барвіньського з нагоди відомої его розмови з цісарем дня 13. вересня у Львові в справі рускої гімназії в Станиславові. «Руслан» на основі безпосередньої інформації подав основу сеї розмови в ч. 198 з 15. н. ст. вересня, а за нами повторили се інші дневники рускі, а з польських Kurjer lwowski і Przedświt.

Gazeta Narodowa в ч. 212 з 17. вересня, навівши сю вість з Kurjer-a lw. замітила, що dowiadujemy się z autentycznego źródła, że powyższe doniesienie jest nieprawdziwe. Тимчасом фактом є неперечним, що в тім місці, де стояли рускі послы в салі намісництва, не було нікого окрім намісника, а навіть намісник стояв подальше від п. Барвіньського і не міг чути сеї розмови. Яке отже автентичне жерело?!

Се запереченє появило ся в Gaz. Narodow-ій а рівночасно і в Zeit-і в тім часі, коли п. Барвіньський був у Відні, і п. Барвіньський подав длятого докладну основу розмови в Zeit-і з д. 20. вересня. Се повторив і Kurjer lwowski п. з. «Bezczelność», адресуючи се слово до Gazet-y Narodow-oi, котра не вважала відповідним почислити ся з поіменною заявою п. Барвіньського. Навпаки навіть в ч. 215 з д. 20. вересня, накинувши ся на «Руслана», обставала при своїй брехні. А що циган любить покликувати ся на свої діти, отже всепольський орган Slowo polskie в пополудневім ч. 448 покликає ся на Gazet-y Nar. і вмовляє в «Руслана», що держить ся засади «cel uświęca środki», значить, що ми хочемо навіть надуживати достойної особи цісара, щоби досягнути свою ціль.

Коли посол Барвіньський вернув з Відня, удав ся особисто до редакції Slow-a polsk-ого, домагаючи ся спростованя і подав устно основу відомої розмови з цісарем. Одначе редакція викрутила ся тим, що Slowo polskie лише наводило сі вісти з Gazet-y Narodow-oi, отже наколи Gazeta Nar. се спростує, то і Slowo відтак подасть спростованє. Того-ж дня удав ся п. Барвіньський до редакції Gazet-y Nar. і там подав основу розмови, котру редакція списала і обіцяла минулої пятниці помістити. Одначе анї в пятницю, анї в суботу спростованє не явило ся (не явило ся і до нині), а коли п. Барвіньський інтерпелював редакцію, одержав відповідь, що спростованє появить ся по закінченю сеї справи. З сего видно зовсім ясно, що ті дневники

тримають ся засади cel uświęca środki і так хотять «робити опінію», а роззухвалєне тим Slowo polskie в ч. 467 з 7. с. м. вже зовсім категорично каже, що nadużyto powagi i popularności korony, wkładając w usta cesarza słowa, których w rozmowie z p. Barwińskim wcale nie wygłosił.

Так поступає дневникарство, котре хоче бути європейським, але на нїм справджують ся слова Крашевського, котрий пишучи про заграничне, а відтак польське, галицьке дневникарство перед 30 роками сказав: nasze dziennikarstwo (галицько-польське) ma się tak do zagranicznego, jak cykorya do kawy. Ми би сказали, що оно ще чимсь поганійшим, як цикорія.

Як довідуємо ся, посол Барвіньський віддав справу цілу судови і зовсім справедливо, бо се дійсне розбишацтво, сповнюване свідомо.

Полякам під розвагу.

Як камінь, кинений у спокійне плесо, так поділлала справа рускої гімназії в Станиславові на ялову польську прасу підчас сегорічного «картофляного» сезону. Чимраз ширші круги заточують філі шовіністичного обурєня. Рух і шум якби се ходило не о одну руску гімназію, яких Поляки, при рівнім з нами числі населєня, мають в краю аж трийцять і кілька, але немов би се була переломова хвиля в історії Польщі, немов би підривали ся фундаменти тої будови, яку Всеполяки хочуть вже вершити коцулою і червоно-білою фаною...

Польська праса кашить від статей про руску гімназію в Станиславові, а характеристичним є те, що вже не ходить їй о саму гімназію, як більше о рускі гімназії взагалі. Недавно тому писало єще Slowo polskie, що звідки претенсії, щоби польська дитина з під Кракова мучила ся над якимсь могольським язиком, якого їй нігде не буде потрібно, хіба у східній Галичині та і ту може — після Slow-a polsko-go — легко обійти ся без него, сож польський язик зрозумілий, а по крайній мірі повинен бути зрозумілий кождому Русинови в Галичині. Нині ті самі шовіністичні круги розвивають ся за утравізмом.

Ми внової признаємо: пощо Полякови з під Крака не учити ся по руски? Коби лиш сей Краковик не мандрував сюди, а наших людей «ze względu służbowego» не переносено на Маазурі. Не домагаємо ся від Маазурів, щоби вчили ся по вашому, бо се не має жадної ціли, анї не може чєслати на успіх. І впрочім, коля тих 32 руских профєсорів, які служать тепер по польських гімназіях, не встане, як твердять противники станиславівської гімназії, щоби обсадити одну одиноку клєсу, то звідки, питаємо, речники утравізму наберуть кваліфікованих сил, щоби перевести сеї свій утопійний проєкт?!

Впрочім бачимо на утравізмі учительських семінарій, що він не доводить до жадних корисних успіхів, хотай там обєаг научних предметів є більше приворолєний до практичних цілей будучого заводу. В який спосіб можна би в гімназії задержати подвійну термінологію, без кривди для обох мов і без перетяженя уче-

ника познакомити всесторонно з обома літературами і як вкінці розділити предмети для обох викладових мов?

Та чи тоді оминуло би ся «борбу» і «ненависть»? Чи польський шовінізм не сїв би тоді в молоді душі тим більшого жарєва завязтости? В таких утравістичних гімназіях не могло би обійти ся без того, щоби польський учитель не був прихильнійшим, поблажливійшим для Поляків-учеників, чим для Русинів.

Руска дитина чула би ся завсїгда чужою, терпленою, мовби на ласці, — а се скривляє характер, пєєв добру вдачу. Не отвертих прихильників, хіба деяких користолобних заушників, але противно тайних, завязтих ворогів виховали би собі Поляки тою системою.

Того і хотять москвофіли, воюючи против руских гімназій, а заявляючись за утравізмом. Они знають, що українська мова в утравістичних гімназіях була би покривдженою, а польський шовінізм ограничав би єї з року на рік чим раз більше. Настало би невдоволенє між Русинами і безвиглядність, які попалили єї в обійми обєдинєня. Повернули би часи шістьдесятих років, що зазначили ся рєнегацтвом великої часті нашої інтелігенції. Ба і тепер наші московські рєнегати рекрутують ся переважно з польських гімназій, де відчужєні від народного духа, дають послух теоріям московських агєнтів.

Правда, що з руских гімназій виходять щирі рускі патріоти, народні діячі і отверті противники польських шовіністів в борбі за наші народні права, а москвофіли не жадають гімназій, не побивають ся за руским письмом, анї за мовою, не розвивають такої літературної діяльності, анї економічної і політичної організації, як Українці і тому на разі догіднійшій для Поляків.

Але чи ж ті Всеполяки, яких політика не кінчить ся прецінь на Галичині, не сягають дальше оком поза преділи часу одної соймової каденції? Чи політично для них, скріпляти москвофільський елемент, виховувати скритих, а тим завязтійших ворогів, що чекають тільки того часу, щоби колись з тим більшою заїлостію віддячити ся Полякам за свою теперішню поневолену резерву? Оставляємо се їм до розсудженя, але з нашої сторони зазначаємо з натиском, що упадок станиславівської гімназії був би угольним каменєм для зросту московської пропаганди в Галичині.

Давнійше був Перемишль заборолом кацапства. Руска гімназія в несповна десяти літах переробила тамошні відносини між рускою громадою до неспівзвоня. Не через агітацію, як ложно доносять польські часописи, не демонстраціями, але самим своїм єстествованєм, тим оживляючим народним духом, який ковєчно втворює наука на рідній мові. Пізнійше в Коломиї звєсна амбасада розвинула була небезвєчну москвофільську акцію. І гляди, після основаня рускої гімназії відносини там змінюють ся очевидячки на лішше. Напасти на тамошню гімназію се вже тільки послідні судороги розбишеного кацапства, якому вторує засліплєний польський шовінізм. Тепер черга на Станиславів. Се лежить в інтересі не тільки Русинів і австрійської держави, але — як ми се виказували — також і Поляків.

Славним співлюбним синам і дочкам Руси-України під розвагу.

»Руска пісня благовісна,
Гармонійна, мила,
Пестить, любить і голубить
Наче сонні крила,
Пригортає, обіймає
І гладить серденько...»

Нема певно ані одної людини на світі, котра-б не хотіла в який небудь спосіб і за всяку ціну позбутися тих немилих, важких а навіть нещасливих хвиль горя, якими не раз часто-густо судьба нас наділяє, а також не знайдесться певно ніхто, хто би заперечив, що найлучшим лікарством на ті всі немилі вражіння в життю є ся може найгарнійша з сестер муза, ся може найкраща з штук красних штука — музика в ширшій слова того значіню. Штука — яку, як кождо штуку, не легко посісти, — а однак у нас в тім напрямку бачимо щось надзвичайного, що і вороги наші нам признають — ми родимо ся з сею штукою.

Страшний проте — до неба о пімсту взи- ваючий гріх — гріх супротив суспільности нашої а тим самим супротив себе самого поповняє той, хто без застанови закопує свій талант музичний, або — на наш погляд ще поганійше — позваляє, щоб ним вислугували ся та користувались чужі зі шкодою та кривдою наших. Далекі ми від того, щоб ганити тих, що належать до чужих товариств співачких, бо се тоді є безкарне в опінії нашої суспільности, коли сповнилось дотичні обовязки супроти своїх товариств, але подишати своїх цілком на боці а віддати ся чужим цілою душею, се вже провинна тяжка.

Ми не будемо розводитись над тим, яке значінє суспільне мають наші «Бояни», про се кождий з нас знає, скажемо лише дещо про личні користи, які можна мати, будучи членом співачкого товариства, а передусім членом товариства «Львівський Боян».

До тепер у нас водилось так, що прегарні сили співачкі, великі таланти музичні марніли, виділи і цілком гребались, і то таланти такі, що могли довго при всіх даних сягти на небсклоні нашого музичного поступу. Причиною сего було не що інше, як брак средств матеріяльних. Товариство «Боян» мало вправді в своїх статутах точку, що належить удержувати школу теорії музики та свіву як сольового так і хорального — але супротив слабого стану каси та дуже маленької як на таке товариство соймової субвенції — годі було впровадити се в житє. Розумів се добре доволітний голова товариства проф. Шухевич і щоб кінче допровадити в який спосіб до здійсненя згаданой точки статута — кинув щасливу гадку заснованя нового товариства «Союз наших співачких товариств» а в статуті, над яким сам працював, поставив на першій пляні заснованє музичной школи на ширшу скалю. І дійсно, була се щаслива гадка, бо нині ми стоїмо супротив такого потішачючого факту, що маємо свою власну консерваторію музичну «Висшій інститут музичний» а в ній вже майже до 100 учеників та учениць. Від тепер треба буде лиш доброї волі і охоти, бо ніхто не знає, де може воскреснути его щастє. Члени «Бояна», які окажуть незвичайні здібности, будуть могли мати деякі полекші в оплаті за науку а в дальшій ході навіть цілковите звільненє, для того кождий, хто хотів крихтку чє в собі музикального талану в власнім добре зрозумілім інтересі нехай спішять вписуватись в члени «Бояна». Вписуватись можна на кождій пробі — хто може, то платить вписове — академики не платять нічого.

Перед нами сезон великої праці — але милої; свята ювілея М. Лисенка, концерт Шевченка і інші продукції, до котрих маємо стати гарно підготованими. В тій цілі змінили ми льокаль, щоб забезпечити хорови можність що найменше два рази тижнево вправлятись.

Перша проба мішаного хору відбуде ся дня 9. жовтня 1903 о год. 7:30 вечером в комнатах нашої Консерваторії при ул. Трибунальській ч. 6, I. поверх. Просимо отже всіх наших П. Т. співачок і співачків, — просимо також всіх хоробрих Соколів-співачків, яким наша пісь-

ня вже не раз додала відваги до великих під- приємств — станьмо як один і покажім, що:

»Наша дума, наша пісня
Не в мре, не загине!»

У Львові в жовтні 1903.

Від Виділу Тов-а «Львівський Боян».

Краєвий сойм.

При читаню ріжних петицій промовляли деякі послы для підпертя їх. Вилинуло дві ін- терпеляції в неменших справах.

З дневногo порядку приступлено до спра- возданя шкільної комісії про стан народних шкіл і учительських семінарій. Справоздавець Леопольд Яворський представив кілька внесень що-до помноженя числа семінарій, а іменню основанє семінарії в Бялій. В загальній дебаті промовляли пос. Томашевський (з Самбора), кс. Вільчекевич (з домбровского повіту) і о. Бога- чевський, який навів цілий ряд кривд і надужить, які Русини мусять терпіти в народних школах. Пос. Бобжинський полемізував з замітани Томашевского і запитував, що діє ся з заведеними ним ріжними курсами і преміюванем взірцевих, шкільних огордов. Пос. Шаєр полемізував себто з пос. Богачевским наводячи, що на Ма- зурах є один староста Русин і один інспектор. Знаємо, що на Мазурах є більше урядників Ру- синів, але се не аргумент в устах польского по- сла. Пос. Стапінський підносить 56% анальфа- бетів і 1000 сіл без шкіл, а головню нужду серед учительства, яка спинає корисніші висліди про- світи. Пос. Олесницький жадає рускої переніски для руских шкіл з властями і ревізії руских читанок.

Перед кінцем засіданя вплинули три наглі внесєня в справі погорільців. Кінче засіданя 3½ год. пополудни; слідуєче нині о годині 10 рано.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні кварталу про- симо наших Вп. Передплатників о скорє відновле- нє передплати, зглядчо о вирівнанє залегlostий, та о присєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо даром, о скілько запас вистанє, всі попередні числа з фейлєстоном «Записки лікаря».

На грошевих переказах просимо дуже чит- ко вписувати адресу: «Адміністрація ча- соняи Руслан».

НОВИНИ.

— **Калєндар.** В п'ятницю: руско-кат. Йоана Богослова; рим.-кат. Діонизія, Вінкентія. — В с у б о т у: руско-кат. Калістрата; рим.-кат. Фран- ца Борджа.

— **Безличність.** Якими способами воює поль- ска праса, нехай послужить примір зі звисним висказом цїсаря до пос. Барвіньского. Gazet-i narodow-ий подобало ся заперечити сему факто- ви, а за нею повторило се Slowo polskie. Дотич- не спростованє пос. Барвіньского Slowo polskie згодило ся помістити, аж Gaz. narodowa перша его видрукує, а редакция Gaz narodow-oi вправді приврекла, але... відкладає на потому. Пос. Бар- вівський, як нам відомо, поробив вже кроки, щоби сю справу передати державній прокурато- рі, тимчасом вчерашнє Slowo polskie з безлич- ностию уличника виписувє ось які брехні: «Отже передовсім надужито поваги і популярности корони, вкладаючи в уста цїсаря слова, яких в розмові в п. Барвіньским зовсім не виго- лосив. Не дивує нас зухвалість п. Бар- вівського і рускої праси, але дуже див- ним — щоби не ужити яншого висказу — ви- дає ся нам поведєне тих міродатних чинників, котрі знають знаменито(?), що цїсар приписува- них ему слів не сказав(!), а однак тенденційно вигадки не простують». — Отсе має бути один з тих фортелів, щоби, нїм справа вияснить ся, не допустити до основаня станіславівської гімназії. Але деж ваша честь, ваше достоїнство, панове всеполяки, де прості правила приличности! Сумно, що такі люди накидують ся на провідни- ків польскому народови, і ще сумнійше буде з тим народом, коли таких нікчемних шахраїв не проженє від керми публичной опінії.

— **З «Львівского Бояна».** Перша проба міша- ного хору відбуде ся в п'ятницю дня 9. с. м. о год. 7½ вечером, в власнім льокалі при ул. Трибунальській ч. 6, I пов. (Давнійше вистава порцеляни Левицкого). Дальші проби будуть від- бувати ся 2 рази тижнево т. є кождого вторника

і п'ятниці для хору мішаного, а кождої середі для хору мужеского. З огляду на близький кон- церт, просить ся о комплет. — *Витовинський.*

— **З Руского Товариства педагогічного у Льво- ві.** 1) Виділ Руского Товариства педагогічного вибрав на засіданю з дня 23. вересня с. р. Ко- мітет редакційний для «Учителя». В склад сего Комітету війшли: голова Тов-а педаг. о. Іван Ча- пельський, дир. Николай Мороз, учителька школи взірцевої Варвара Лятинська, проф. гімн. Андрій Аляськевич, сотр. при церкві св. Юра Максим Кинаш і управитель школи на Замарстинові Гай- дукевич. Рівночасно відніє ся сей редакційний Комітет до видійших учителів як народних так і середних шкіл, щоби надсилали праці і до- писи до слідуєчих чисел «Учителя» на руки голови Комітету о. Івана Чапельскогопл. св. Юра ч. 5 та взагалі помагали видавництву радою і ділом.

2) Від січня с. р. вступило до Тов-а педа- гогічного 325 нових членів. В посліднім часі внесєно також поданя о заснованє філій Тов-а педаг. в Бучачи, Гусятині і Мостиєках.

3) До «фонду заповомогого для учителів» вплинуло від 1. лютого до 26. вересня 311 К 22 сот. А що заряд сего фонду залумє ще пе- ред загальними зборами с. є в падолисті роз- дати половину зібраних грошей межі потребу- ючі вдови і сироти по учителях (євентуально також межі самих учителів), тому просить ся сих П. Т. Членів, котрі одержали листи і звіт зі сего фонду в січні і маю, а доси не дали нічо- го про себе і складках чути, щоби надсилали хотяйби і дрібні жертви від себе і товаришів в місяці жовтні і падолисті. Від сего буде зале- жати висота суми призначеної до першого роз- даня.

4) Загальні збори Тов-а педаг. відбудуть ся 8. грудня 1903. Тому Головний Виділ Рус. Тов-а педагогічного взиває філіяльні Виділи, прислати в місяці жовтня звіти з діяльности своєї за р. 1902/3. Сі звіти є кінче потрібні, бо на них опре- ся звіт Головного Виділу Тов-а педаг., який бу- де в падолисті друковати ся. Просить ся також філіяльні Виділи помістити в звіті поіменний спис членів, котрі заплатили вкладки в р. 1902/3 як і тих, котрі перенесли ся до иншої місцев- ости, або виступили з Товариства. Притім звер- тає ся увагу філіяльних Виділів на потребу за- кладаня курсів для анальфбетів для місцевих і доокрестних. Такі змаганя вінчають ся як найкрасшим успіхом, як се Головний Виділ мав нагоду перекопати ся на своїм курсі в попере- днім шкільнім році.

5) Головний Виділ Руск. Тов-а педагогічно- го переніє канцелярню Товариства до льокалю народної школи ім. Шевченка пл. Стрілецька ч. 6, партер. Урядові години від 5—6. пополудни, з винїмком неділь і руских свят. Там находить ся також Адміністрація «Учителя», «Давінка» і магазин Тов-а педагогічного.

6) Всякі грошеві посилки в характері вкла- док, датків і пренумерати просить ся прислати на адресу проф. Андрія Аляськевича, ул. Кохановского ч. 15. Б (замість давнійшої адреси ул. Кльоновича ч. 7).

Від Виділу Руск. Тов-а педагогічного.

— **Пос. Василь Яворський** буде здавати звіт посольський в Козові, в домі Ліпи Векслєра ч. 186, дня 14. жовтня о 11. год. рано.

— **З Коломиї.** Атистична викладава секція «Руского Народного Дому» в Коломиї повідо- мляє, що в неділю дня 11. с. м. розкаже там Вп. проф. Іван Раковский «про основи пси- хольогії». Початок о 6. год. вечером. Вступ безплатний.

— **Пожарний «Сокол» в Граді,** львівского пові- та, засновано на статутах «Сокола» у Львові. Намісництво затвердило вже статут.

— **Шаралупництво.** З Золочева доносять нам: На учительській конференції округній в Золо- чеві дня 5. с. м. деякі наші педагогі-Русини погано списали ся. Не знаю з якої причини, чи з боязни чи з нерозуму промовляли лише «ур- жендовим євзикем», а коли один з молодих учителів, п. Лука Семчишин з Вільшаниці, по- чав промовляти по руски, то найшов ся навіть один між учасниками конференції, що називає ся Доманик з Белзця, Русин, котрий почав собі кепкувати з руского слова. З Русинів промовля- ли «уржендовим євзикем»: п. Гофрик з Фирлі- ївки, Тарнавський з Колтова і Грабянка з Реме- зовець. Вправді ті панове признають ся до ру- скої народности, але лише про людське око, бо для них руска мова є «встрєнтна». Крім п. Сем- чишина промовляли по руски п. Михайло Ба- длюк з Ляцкого і п. Семен Наливайко з Віль- шаниці.

— **Рускі білєти зєлїзничі.** З провінції пишуть нам: Часті орудки до сусідного міста дали ме- ні нагоду переїхати малу просторонь зєлїзничі 85 разів. Кожного разу я домагав ся на своїй стації руских білєтих зєлїзничих і кождого разу муєв уживати книги жалоб. Таким способом при ласкавій помочи моїх сусідів з околиці до- вело ся мені заповнити цілу книгу жалоб ви- ключно жаданями руских білєтих. Оводі застав я вже нову книгу жалоб, а на моє питанє, де

діла ся стара книга, відповів мені вічливий начальник стації, родом жид (-сіоніст), що відомо-слав єї до дирекції залізниць, з приміткою від себе, що се ще не всі жаданя руских білетів списані в сій книзі, бо не кождий з подорожних Русинів, по відмовленю єму руского білету, вписував свою жалобу до книги. Як запевнив мене начальник стації, дирекція залізниць буде приневолена постарати ся о білети в трех мовах.

З иншої сторони доносять нам, що начальник одной стації зденерований безнастанним жаданем руских білетів та вписуванем опісля жалоб до книги, вислав до дирекції реляцію прихильну рускій справі. Таких примірів безперечно буде більше, і можна бути певним, що обі дирекції залізниць у східній Галичині будуть мусіли постарати ся о білети з руским текстом.

— **Попав в матню.** Недавно ми доносили, що львівський купець п. Пелецький звернув судовий вирок писаний по руски, бо, як казав, не знав, в якій мові він писаний, та не міг найти в цілім Львові такого чоловіка, що би єму прочитав і переклав сей вирок на «зрозумілу» єму мову. Як звісно, трибунал по нараді заявив, що він не обовязаний на жаданє сторони перекладати руский вирок на польську мову, коли подане до суду вийшло в рускій мові. Друга ґрунтовна компромітація стрітила оноді п. Пелецького, як доносить «Діло»: До торговлі купця Пелецького у Львові — читаємо там — вийшла оноді звісна оперова артистка, п-на Саломея Крушельницька і спитала по руски, чи не могла-б дістати палички з електричною лямпою. «So do elektryczności, zrozumiałem, ale pałyczka nie rozumiem. Ja w ogóle chiłopskiego języka nie rozumiem, za to władam językiem francuskim — відповідає п. Пелецький. На те п-на Крушельницька повторяє своє жаданє по французки. П. Пелецький звиняє ся збентежений, що французська мова вийшла єму з уживаня, однак він говорить добре по італійски. П-на Крушельницька починає розмову в італійській мові... Таб-лау! П. Пелецький стає вже дуже покірницький і каже, що він страх жале, що не вчив ся «rusińskiego języka» і що хотів дуже радо, але не міг у Львові вайти чоловіка, котрий навчив би єго по руски.

— **Небезпечна муха.** З Кракова пишуть нам: Для відвернення «русских девушек» від краєвих руских інститутів дівочих, «Галичанів», як звісно, поручив своїм одношляхцям виховувачий інститут німецький в Вайсвасер на Шлеску. Які ще були понуки, що «Галичанів» безнастанно поручав сей інститут своїм «маститим» — в се не входить. Досить, що від кількох літ «Галичці» Москалі з особливим довірем звертали ся до вайсвасерского інституту і вивозили там на науку свої «чада» женського рода. Що року було там по кільканадцять «девушок» з Галичини, а й сего року безперечно найде ся їх там не менше. Оноді їхав також до Вайсвасер в дочкою о. Голінатий з Пробужної, гусятинського повіта. В дорозі між Перемишлем а Краковом стрітило їх нещастє. Якесь ідовита муха вкусила панну Голінатівну в лікоть. Рана почала ся так ягрити, що в Кракові показала ся потреба скорой операції, аби не допустити до небезпечних наслідків. О. Голінатий звернув ся дійсно о лікарську пораду для дочки на університетській клініці. По доконаній операції вкушеного місця небезпечність минуло.

— **Для оборони листоносів.** З Будапешту доносять: З огляду, що часто лучають ся напади на грошевих листоносів, дирекція пошти зрядила деякі средства осторожности. В тій цілі не будуть листоноси доручувати більших квот сторонам в дома, але буде їх можна відбирати на пошті. Крім того листоносам не вільно буде входити до темних коритарів і ходити по темних сходах. На всякий случай роздано листоносам відповідне оружє і алармові свиставки.

— **Ібзен і король.** Кілька разів западав великий писатель на здоровлю так тяжко, що ніхто й не сподівав ся єго видужаня. Та залізна натура перемагала всяку слабість і він знов являв ся между здоровими на превелику втіху родичів, що єго боготворять. І недавно ще доносили дневники з Християнії, що геніальний поет небезпечно хорий, а тут він знову вивинув ся спід рук смерти і ходить здоровий по сьвітї, правда — при помочи послужника. В своїй характеристичній одіжи відвідував він королівський парк, доки єго сими днями по прибуттю королевої не замкнуло від публики. Кілька днів тому мусів відійти від брам парку. Слідуючого дня прислав єму король осібний ключ від парку заявляючи, що для Ібзена стоїть королівський парк в кождій порі готовий.

— **Лікар-автомат.** На сьвітівій виставі в Ст. Люї в Америці буде функціонувати автоматичний прилад до лічення недужих. Недужий стає на дошці і вкидає назначений гріш до автомату. Рівночасно кладе руку на відповідно приладжену підойму і починають ся «лікарські обзорованя», які тривають одну мінуту. З автомату висуває ся термомір і лізе в уста під язик, а другий прилад числить удари живчика. Вислід

появляє ся напечатаний на картці, а з другої сторони картки є готова рецепта. — Доносять про се американські газети, а хто буде на виставі в Ст. Люї, буде міг пересвідчити ся, чи се правда.

— **Сумерк.**
Вас згадую у сумерк я вечірний,
Бо він веде в край снів давних і мар —
Згадки і статі з днів весни — ви любі,
Як смуги соняшні з посеред хмар.

Уляна Кравченко.

— **З залізниць.** «Газета Львівська» оголошує повнове розписанє оферт на доставу конфекції уніформової для підурядників і слуг залізниць в окрузі тут. ц. к. Дирекції на літа 1904 і 1905. Дотичні офери, аладжені на приписаних формулярах, належить вносити найпізнійше до 20. жовтня с. р. до 12. год. в полудне до ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові. Услівя сеї доставки подані в «Газеті Львівській», а можна їх переглянути також в 2. відділі (для справ уравни-адміністративних) ц. к. Дирекції залізниць держ. у Львові.

З днем отвореня руху на залізници льокальної Ічин-Турнав увійде в житє додаток IV до висше наведеної тарифи. В тім додатку заміщені постанови тарифові для сеї нової залізници льокальної, як також зміни і допозненя головної тарифи. Ціна 20 сотиків.

Пам'ятаймо на Товариство зпозомги церков мени св. Петра у св. Юра у Львові і вступаймо ґромадно в єго члени. — Членська вкладка вносить: 1 К від особи а 5 К від церкви, громади, брацтва, товариства і т. п. річно і 1 К вписового одноразово.

Послідні вісти.

— **Нинішнє засіданє сойму** почало ся о год. 10:40 відчитуванем внесень і петицій. Між иншими відчитано петицію пос. Олесницького в справі уділення краєвої субвенції на будову руского театру у Львові. Пос. Гурик виїє інтерпеляцію в справі надужить вїйта в Цівяві, коломиїського повіта, а пос. Старух в справі уділення соли для худоби ґромадам повітів турчаньского, ліського і сяноцького.

Опісля переведено широку дискусію над станом народного шкільництва і учит. семинарий. Промовляли: п. Шпондер, намісник ґр. Потоцький, шкільний радник Барановский в рамени кр. шк. ради, пп. Томашевский, Олесницький, Богачевский і Могильницький.

Наука, штука, література.

— **Кара совісти,** народна драма в V діях. Написав Григорій Пеглинський. Перемишль 1903. Накладом автора. Стор. 57, вел. 8°.

— **Олександр Сушко. Єзуїти в заведеню Унії на Руси в доберестейській добі.** Львів 1902. Стор. 80, 8°. Ціна 1 К.

— **Петро Скарґа в офіціальній російській науці.** Замітки до студії М. А. Стельмашенка: Политическая дѣятельность Петра Скарґи. Написав Олександр Сушко. У Львові 1903. Стор. 42, вел. 8°.

— **Причинки до студий над текстом Палінодії.** Написав Олександр Сушко. У Львові 1903. Стор. 40, вел. 8°.

— **Німецький переклад „Історії України Руси“** проф. Грушевського вийде з початком 1904. р. накладом льпської фірми Тайбнера. Дотичний договір між накладцем а автором вже підписано.

Телеграми

з дня 8. жовтня.

Будапешт. Угор. бюро коресп. доносить з Відня: Цісар прийняв вчєра Кольомана Сєля на 1½-годинній аудієнції. Сєль подав свої погляди на нинішню ситуацію політичну в Угорщині. Ближих вістий нема.

Будапешт. Перед редакцією Budapesti Hirlap молодіж устроїла демонстрацію. Арештовано кількох демонстрантів.

Сєгєдин. При онодішних розрухах ранено тяжко одного офіцера і пятох рядових. Демонстрация повторила ся вчєра кєло памятника Кошута. Товпи робітників обкинули війско камінєм.

Відень. Молодоческий посол до державної ради, Шварц, зложив мандат.

Льондон. Times доносить з Токіо, що Росія мала побудувати форти коло Йонґанто проти волі кореаньского правительства.

Париж. Дня 26. с. м. має зібрати ся французский парламент.

Петербург. Урядово заперечують чуткам про антисемітські розрухи в ґуберніях бесарабській і могилиській.

Василь Щурат.

Поезия XIX. віка.

Румунські поети.

Г. КРЕЦ'ЯНУ.

В ґондоли.

«Попливєм до Лїдо хлопчє!»
каже пара молодя.
Сїла в пішную ґондолью
й понєсла єї вода

Наче тїнь пливє ґондолья
здвож ляґїна в тишині.
Вєя в чорні воня, в оздобах,
сїльнє рамя при стерві.

Тїхе місячнє промінє
лєґко на воді ляґло;
лєґко краяло борозни
в яснїм зєркалі вєсло.

Примістївшєсь у вигоді
молодіта почалї
любїй розговір, що творить
рай блажєнний на землі.

Мов мєльодїя чудова
повплила з їх уст в простір;
лаґідний, солідкий ґолос
розпочав той розговір.

«Спорожнім до дна, мїй мїлий,
чашу рѳкоші і втїх;
зліньмо в парі під блакіти,
нам любов дасть крил своїх.»

Як пчоля берє поживу
тїльки з цвїту, так і я;
з дѳлею твоею, мїлий,
звїзана судьба мой.

Як пчоля уста притїсню
днєсь до уст твоїх, бо знай,
— я твоєї пісні Мўза,
замість мєне ти співай!

З вічним сївом помчїмо ся
гєн крізь ніч на ясний сьвіт;
мир знайдєш на ґрѳдєх в мєнє,
мир і мїра білий цвїт.

Вѳлос мїй тебє огорнє
нїчє пїанцир у борбі
і позавїдує нєбо
наречєної тобі.

Що, коханий, не щаслїво
нам спливє подрѳжний вік?
Ясні днї а срібні вѳчи
з тїжня в тїждєнь, з рѳку в рїк!

Втїхла пісня і ґондолья
захиталась на бокї.
Як стїва дївчя поблїдло:
«мїлий, що се за знакї?»

— Хотячі безсєртним стїти,
сам спливє я щастя бїг.
Спорожнім до дна, кохана,
чашу рѳкоші і втїх!

Скѳро нам житє злїдєннє
хвиль таких вже не подасть,
відверїм ся ми від нєго
і узнїймо смєрти власть! —

На блакітних, тїхих фїлях
тїхо перстенці встайть;
раз мов арфи звук озвѳв ся
й не озвєть ся вже мабуть.

ТЕОДОР ШЕРБАЕСКУ.

Крик розпуки.

У пупрі лиш пєкло вѳшу,
дѳшу смєртна мўка їсть;

день і ніч спасення прощу, —
чи прийде воно, Бог вість.

Наче поганін лукавий,
зв'язавши ся на буту,
я на Тебе, Боже правий,
верг би землю сю пусту!

Гей подув вітрець від сходу...

Гей подув вітрець від сходу
так несміливо якось,
мов би клікав на свободу,
в путь по мори звав когось.

Радби я пійти сьвітими
по пустині, по глушій
так безмірній, як часами
порожнєчна у душі.

Я б жите рад перебігти
і втекти від мук життя
у яснійший сьвіт забігти
і з низин сих без пуття.

Коб мені лиш добрі рўки
пóтїм хрестик там далї,
де спїчнў я після мўки
і вандрївки по землї.

Поцілуй.

Раз тебе лиш цілував я
так горячо, шїро так,
що побачивши нас, місяць
став на місци, мов заклик.

А коли вкінці працювались
наші змўчені уста,
у куцїх пташкї спївали,
сьїла сóнца красота.

Але й досї я не знаю,
чи трєвав наш поцілуй,
поки сонце не пустїло
з нєба променїстих струї;

чи від тóго поцілуй,
що в нїм був любови жар,
мїсяць в облумени стáвши
глігнув сóнцем із-за хмар.

АЛЕКСАНДЕР КАНДІАНО-ПОПЕСКУ.

В Альбом.

Як рóси за сóнцем все гїнуть,
до цвїтїв метєлики лїнуть,
а вірні до храму при спїві псалмїв,
так лїне до тебе мїй спїв.

Як фїля фїль знáти не хóче,
як день утїкає від нóчи,
як тїнь житя йде від понўрих гробїв,
так ти все йдеш пó-при мїй спїв.

**Найновїший твір
Л. Лопатинського
„ПАРАЦЯ”**

комедия в 3 актах зі сьпївами
(з побуту лїтвїкїв)

вїдзначає ся невичерпаним новїальним гумором
і жвавим дїяльогом. Ся комедия збогачує знатно
галерїю тївїв у наших народних штуках так
з кругів селян, як і мїщухїв. Сьмїшнїсть ситуацїї
і характерїв розмїщена рівномїрно мїж му-
жикїв і панїв, і тому ся комедия надає ся над-
звичайно до вистав по читальнях, бо селянин
не буде тут бачив себе як звичайно в комедїї
упослїдженним недотепом, але протївнїю має на-
году посьмїятї ся трохи і з мїстових лїтвїкїв.
Попри те все-сьей тївр носить на собі знамя
етїчної і патрїотичної сьвїдомостї.

— Цїна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Ґоруна у
Львовї, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

Читайте! Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в
кождїй руськїй хатї находили ся Твори Тараса
Шевченка, видано сими днями найдешевшїй
збїрник сих творів п. з. „ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА”.
Книжка, оправлена в полотно з золоченими ви-
тїсками, може бути найгарнїшою окрасою ру-
ських хат. Папїр велїновий, формат на взїр єв-
ропейських клєсїкїв, сторїн 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опу-
сту. Висплає ся тїлько за надїсланєм 2 кор. 30
сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ”** у
Львовї (Ринок ч. 10.).

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер”

стоваришенє зар. з обмеженою порукою
у Львовї

ПОЗИЧКИ

удїляє своїм членам на 5 1/2%
і 1% додатку на кошти адмї-
нїстрацїї, за предложенєм до-
кументїв виказующих доста-
точну гїпотєку.

СПЛАТУ

позичок розкладає догїдно на
рати до 10 лїт. Сума позичок
їнтабульованих і за порукою:
1,239,243 корон.

Членом

може бути тїлько обезпеченїй
трєвало в „Дністрі” від огню.

Удїл

члєнський вносить 50 К, ви-
писове 2 К. Число члєнїв: 2,391
з 2,601 удїлами на 125,050 К.

Вкладки

щадничї приймає „Дністер” і
опроцентовує до 4% від ста.
Сума вкладок на 1,256 кни-
жочкїх 1,103,333 корон.

**Чистий
зиск**

роздїляє ся частїю на дивї-
денду для члєнїв, частїю на
публїчнї добродїїні цїли: на
церкви, бурси, захоронки, шко-
ли і т. д. На тї цїли роздано
дотепер з Товариства креди-
тного 10,840 корон.

ІНФОРМАЦІЙ

в справах позичок удїляє Ди-
рекция і агенти.

31/12 1902.

ДИРЕКЦИЯ.

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

**Банку
Гіпотечного**

з купує і продає

всякї

папери цїнні

і МОНЕТИ

по найдешевшїм кур-
сї деннїм не числячи нїякої
провїзїї.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

ДО БРАЗИЛІ!

драма з галицького, еміграційного руху в 4
актах. — Цїна 80 сот.

„Дїло” (ч. 53. з дня 7. марта 1898) писало в фєй-
летонї про сю драму: Сам предмет цїкавий і амальо-
ваня яго справдї артистично. Тенденция прехороша.
Се здає ся одїнока драматична штука у нашїй лїтерату-
рї з так прекрасними гадяма, з так похвальними змага-
нями. Она може мати превеликїй, кориснїй вплив пе-
ред сїм на наше селянство.

Ся драма надає ся на вистави по чи-
тальнях, тим бїльше, що справа еміграцїї є
ще завсїгди у нас актуальною.

Набути можна в Староригїйскїй книгарнї
у Львовї.

Розклад поїздів залїзничих обовязующий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп. і особ.	приходить о годїні			посп. і особ.	відїждить о годїні		
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6:22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор		
	6:20	з Чернівцїв (Галацї), Чорткова, Калуша		6:30	до Підволочиска (Київа), Бродїв дв. головний		
	6:50	з Сокола, Гали рускої		6:43	до Львова		
	7:35	з Самбора, Хирова		6:45	до Львова (Пешту), Борислава, Дро. об. чл.		
	7:40	з Янона		8:25	до Кракова, Відня, Праги, Берлина		
	7:35	з Підволочиска, Бродїв на дв. Підзамче		8:35	до Львова, Хирова, Калуша		
	7:55	на дв. головний		9:05	до Львова, Хирова, Калуша		
1:30	7:45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		9:15	до Янона		
	8:55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9:5	до Самбора, Хирова		
	9:7	з Стрия		9:40	до Бєзали, Сокала, Любачева		
	10:25	з Рашева, Любачева		10:35	до Чернівцїв, Потутор, Делїтина		
	11:15	з Станислава (Кересмезе, Потутор)		10:40	до Тернополя, Потутор, дв. головний		
	1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава		10:57	до Львова, Хирова, Калуша		
	1:25	з Янона		3:05	до Стрия, Хирова, Борислава		
2:15				3:25	до Рашева, Любачева		
2:30				3:40	до Самбора, Хирова		
	4:35	з Стрия, Хирова, Борислава					
	5:05	з Підволочиска (Київа), Бродїв на дв. Підз.					
	5:20	на дв. голов.					
1:40	5:40	з Чернівцїв, Іцкан					
	5:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина					
	5:55	з Бєзали, Сокала, Любачева					
12:20	9:20	з Чернівцїв, Букарєшту					
8:40	9:50	з Кракова, Відня, Берлина, Ясєла Риманова					
2:31	10:00	з Самбора, Сян на					
	10:02	з Підволочиска (Київа), Бродїв на дв. Підз.					
	10:20	на дв. голов.					
	10:40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша					
	3:39	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче					
	3:30	на дворєцє головний					

ЗАМІТКА: Поря нїчна числять ся від 6. годїни вечера до 6. годїни 59 мїнут рана

Час середно європейскїй рїхнїть ся від часу львівського о 36 мїнут, а час середно європейскїй сього — 12. год. 36 мїн. часу львівського — бюро інформацїїне ц. к. залїзницї державних (ул. Красїцїх ч. 5.) удїляє повнєнь в справах залїзничих, продає бїлетї всякого рода і розкладає їади.